

**SYLABUS PRZEDMIOTU – SZKOŁA DOKTORSKA
CYKL KSZTAŁCENIA OD 2021 DO 2025**

OGÓLNE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE				
Tytuł przedmiotu		Metodologia badań naukowych		
Nazwa jednostki realizującej przedmiot		Szkoła Doktorska w Uniwersytecie Rzeszowskim		
Typ przedmiotu (<i>obowiązkowy, fakultatywny</i>)		obowiązkowy		
Rok/semestr		Rok I, semestr zimowy		
Dyscyplina		Nauki socjologiczne		
Język wykładowy		j. polski		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu		Prof. dr hab. Jolanta Szempruch		
Imię i nazwisko osoby prowadzącej/osób prowadzących przedmiot		Prof. dr hab. Jolanta Szempruch		
Wymagania wstępne		Brak wymagań wstępnych		
STRESZCZENIE PRZEDMIOTU (syntetyczny opis treści oraz celów przedmiotu; 100-200 słów)				
<p>Treści przedmiotu wprowadzają w zakres i głębię nauk socjologicznych (kompletność perspektywy poznawczej i zależności) w stopniu umożliwiającym rewizję istniejących paradygmatów, a także konteksty zjawisk socjologicznych w postaci uwarunkowań i skutków oraz metodologii badań naukowych. Kształcą umiejętność wykorzystania wiedzy naukowej w rozwiązywaniu problemów i wykonywaniu zadań o charakterze badawczym.</p>				
EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU I METODY WERYFIKACJI				
Symbol efektu uczenia się	Zakładane efekty uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK (symbol)	Forma zajęć dydaktycznych (w., ćw., itp.)	Metody weryfikacji (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt itp.)
Wiedza Lp.				
1.	Doktorant zna i rozumie w stopniu umożliwiającym rewizję istniejących paradygmatów – światowy dorobek, obejmujący podstawy teoretyczne oraz zagadnienia ogólne i wybrane zagadnienia szczegółowe – właściwe dla dyscypliny naukowej lub artystycznej	P8S-WG/1	w., ćw	egzamin ustny, projekt
2.	Doktorant zna i rozumie główne tendencje rozwojowe dyscyplin naukowych lub artystycznych, w których odbywa się kształcenie	P8S-WG/2	w., ćw.	egzamin ustny
3.	Doktorant zna i rozumie metodologię badań naukowych	P8S-WG/3	w., ćw.	egzamin ustny, projekt
4.	Doktorant zna i rozumie zasady upowszechniania wyników działalności naukowej, także w trybie otwartego dostępu	P8S-WG/4	ćw.	egzamin ustny

Umiejętności Lp.				
1.	Doktorant potrafi wykorzystywać wiedzę z różnych dziedzin nauki lub dziedziny sztuki do twórczego identyfikowania i innowacyjnego rozwiązywania złożonych problemów lub wykonywania zadań o charakterze badawczym, a w szczególności: - definiować cel i przedmiot badań naukowych, formułować hipotezę badawczą, - rozwijać metody, techniki narzędzia badawcze oraz twórczo je stosować, - wnioskować na podstawie badań naukowych	P8S-UW/1	ćw.	egzamin ustny, projekt
2.	Doktorant potrafi dokonywać krytycznej analizy i oceny wyników badań naukowych, działalności eksperckiej i innych prac o charakterze twórczym oraz ich wkładu w rozwój wiedzy	P8S-UW/2	w, ćw	egzamin ustny, projekt
Kompetencje społeczne Lp.				
1.	Doktorant jest gotów do krytycznej oceny dorobku w ramach danej dyscypliny naukowej lub artystycznej	P8S-KK/1	w., ćw	egzamin ustny
2.	Doktorant jest gotów do podtrzymywania i rozwijania etosu środowisk badawczych i twórczych, w tym: - prowadzenia działalności naukowej w sposób niezależny - respektowania zasady publicznej własności wyników działalności naukowej, z uwzględnieniem zasad ochrony własności intelektualnej	P8S-KR	w., ćw	egzamin ustny, projekt

FORMY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH, WYMIAR GODZIN I PUNKTÓW

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw./Konw.	Lab.	Prakt.	Inne	Liczba pkt. ECTS
I	10	20	—	—	—	0

METODY DYDAKTYCZNE

Wykład informacyjny, wykład problemowy, dyskusja, ćwiczenia przedmiotowe, projekt, prezentacja

TREŚCI PROGRAMOWE

1. Wykład / Konwersatorium: 10 godz.

Elementy wiedzy o nauce i poznaniu naukowym

- Pojęcie nauki
- Pojęcie teorii naukowej
- Cechy i zasady poznania naukowego
- Owoce poznania naukowego
- Wyjaśnienia naukowe i ich rodzaje

Typy nauk i ich odmienności metodologiczne

Różne rozumienia metodologii

Cele nauczania metodologii

Metodologiczny schemat badania naukowego

Struktura procesu badawczego

- przedmiot i cele badań
- problemy i hipotezy badawcze
- zmienne i ich wskaźniki
- metody badawcze
- techniki i narzędzia badawcze
- teren badań i dobór próby
- etapy badań

Techniki badań jakościowych

Teoria ugruntowana

2. Ćwiczenia / laboratoria / inne: 20 godz.

Zjawiska społeczne i odpowiadające im pojęcia

Konceptualizacja, operacjonalizacja i pomiar

Indeksy, skale i typologie

Logika doboru próby

Badania sondażowe

Jakościowe badania terenowe

Badania ewaluacyjne

Analiza danych jakościowych i ilościowych

Budowa teorii, praktyczne zastosowania wyników badań socjologicznych

Etyka w badaniach społecznych

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU (KRYTERIA OCENIANIA)

Egzamin ustny.

Zaliczenie z oceną – prezentacje doktorantów oraz aktywność na zajęciach.

Prezentacje przygotowane przez doktorantów i prezentowane przez każdego uczestnika zajęć powinny trwać ok. 15 minut. Celem prezentacji jest krytyczne przedstawienie opracowanego od strony metodologicznej problemu, tj. wskazanie głównych założeń danej koncepcji metodologicznej, jej zalet oraz ograniczeń w kontekście zastosowań do konkretnych problemów badawczych, sformułowania problemów, hipotez, zmiennych i wskaźników, a także doboru próby.

KRYTERIA OCENY OSIĄGNIĘTYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA KAŻDEJ FORMY ZAJĘĆ: WYKŁAD/ĆWICZENIA

na ocenę 3	na ocenę 3,5	na ocenę 4	na ocenę 4,5	na ocenę 5
od 50%-62% wszystkich możliwych punktów do zdobycia*	od 63%-74% wszystkich możliwych punktów do zdobycia*	od 75%-81% wszystkich możliwych punktów do zdobycia*	od 82%-89% wszystkich możliwych punktów do zdobycia*	od 90% wszystkich możliwych punktów do zdobycia*

* Punktacja za poszczególne formy aktywności studenta zostanie przedstawiona na pierwszych zajęciach

CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY DOKTORANTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny realizowane w kontakcie bezpośrednim wynikające planu z studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	15
Godziny realizowane samodzielnie przez doktoranta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	135
SUMA GODZIN	180
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	0

LITERATURA

Literatura podstawowa:	<ol style="list-style-type: none"> 1. A. Grobler, 2006, <i>Metodologia nauk</i>, Aureus, Znak, Kraków. 2. E. Babbie, 2006, <i>Badania społeczne w praktyce</i>, PWN, Warszawa. 3. J.W. Creswell, 2013, <i>Projektowanie badań naukowych. Metody jakościowe, ilościowe i mieszane</i>, UJ, Kraków. 4. S. Nowak, 2006, <i>Metodologia badań społecznych</i>, PWN, Warszawa. 5. N.K. Denzin, Y.S. Lincoln, 2009, <i>Metody badań jakościowych</i>, t. 1 i 2, PWN, Warszawa. 6. U. Flick, 2011, <i>Jakość w badaniach jakościowych</i>, PWN, Warszawa. 7. D. Silverman, 2008, <i>Prowadzenie badań jakościowych</i>, PWN, Warszawa. 8. D. Silverman, 2008, <i>Interpretacja danych jakościowych</i>, PWN, Warszawa. 9. H.S. Becker, 2018, <i>Triki badawcze w socjologii. Jak w pełni wykorzystać potencjał badań społecznych</i>, PWN, Warszawa.
Literatura uzupełniająca:	<ol style="list-style-type: none"> 1. K. Charmaz, 2009, <i>Teoria ugruntowana</i>, PWN, Warszawa 2. S. Krzychała (red.), 2004, <i>Spoteczne przestrzenie doświadczenia. Metoda interpretacji dokumentarnej</i>, DSW, Wrocław. 3. K.T. Konecki, 2000, <i>Studia z metodologii badań jakościowych. Teoria ugruntowana</i>, PWN, Warszawa. 4. A. Sułek, 2002, <i>Ogród metodologii socjologicznej</i>, Scholar, Warszawa. 5. G. Babiński, 2005, <i>Metodologia a rzeczywistość społeczna. Dylematy badań etnicznych</i>, Nomos, Kraków. 6. L. Gruszczyński, 2003, <i>Kwestionariusze w socjologii: budowa narzędzi do badań surveyowych</i>, UŚ, Katowice. 7. Pilch T., Bauman T., 2001, <i>Zasady badań pedagogicznych : strategie ilościowe i jakościowe</i>, Wyd. Żak, Warszawa. 8. J. Brzeziński, 2007, <i>Metodologia badań psychologicznych</i>, PWN, Warszawa.